

ПРАКТИЧНИ ВОДИЧ

ЗА МЛАДЕ ВОЗАЧЕ

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

САДРЖАЈ

УВОД	1
НИСИ ВИДОВИТ, АЛИ МОЖЕШ ДА ПРЕДВИДИШ	2
ЗАКОН ЈЕ ТУ ДА ПОМОГНЕ!	5
БРЗИНА	7
АЛКОХОЛ	8
САОБРАЋАЈНА ПОЛИЦИЈА МЕ ПРВИ ПУТ ЗАУСТАВЉА...	9
СИГУРНОСНИ ПОЈАС...	10
ШТА УРАДИТИ УКОЛИКО СЕ ДОГОДИ...	11
РАЗМИСЛИ И О...	14
НАШИ ПРОМОТЕРИ	16
ЗАХВАЛНИЦА ЗА БЕЗБЕДНУ ВОЖЊУ	17
МАЛО СТАТИСТИКЕ	19

УВОД

Драги млади и будући возачи,
Желимо вам много безбедних километара испред вас. Нека вожња у ваш живот донесе нове могућности и отвори врата за нова искуства. Путујте и истражујте свет, али будите свесни да имате велику одговорност.

Бити возач не значи само положити возачки испит и ставити возачку дозволу у џеп. То значи бити стрпљив, пажљив, толерантан, вешт, способан, предан и најважније одговоран!

Као што знате, пракса је веома важна у вожњи, па је важно да будете посвећени. Пuteви ће вас водити до места која нисте ни сањали да ћете посетити, али никада немојте заборавити да возите са поштовањем према другима, као и према себи. Поштујте правила, будите стрпљиви и толерантни. Понекад вам вожња може створити стрес и утицати на самопоуздање, али прихватите себе као новог возача и имајте разумевања за себе.

Од нас ћете добити подршку и разумевање, а од вас очекујемо да и даље учите, вежбате и упознајете се са новим правилима и прописима. То ће вам донети задовољство, с обзиром на могућности и слободу коју вожња пружа.

Уживајте у вожњи и будите безбедни, а практични водич који се налази пред вама ће вам у томе помоћи.

Ваша Агенција за безбедност саобраћаја

НИСИ ВИДОВИТ, АЛИ МОЖЕШ ДА ПРЕДВИДИШ

Добар возач би морао стално да процењује и предвиђа радње других учесника у саобраћају. То уопште није једноставно, а посебно код младих возача који више усмеравају пажњу на оно што ће им касније постати рутина (нпр. промена брзина, укључивање мигавца и сл.).

Пример предвиђања понашања:

Пешак се креће тротоаром и у једном тренутку се окреће ка коловозу.

То је тренутак када се може предвидети његова намера да ће ускоро ступити на коловоз. Почни да размишљаш и буди спреман да реагујеш. Не чекај да пешак дође до ивице коловоза.

Размишљај корак унапред!

Прихвати да други могу направити грешку
и буди спреман да реагујеш. То је одлика
добрих возача, да предвиде
и избегну опасност.

Занимљивост:

Један од најбољих возача формуле 1 (Ники Лауда) је објаснио шта то значи. Он је учествовао у трци у којој су се сударила два возила у непрегледној кривини. Сви остали возачи су налетели на њих, осим њега - који је успорио! Када су га питали зашто, он је објаснио: „Сваки пут када сам наилазио публика је усхићено гледала ка мени. Међутим, у том кругу трке публика је гледала ка кривини, на основу чега сам закључио да се тамо нешто дешава и почео да кочим.“

Возач мора у сваком моменту бити свестан околности и ситуације у саобраћају. Пажљиво осматрај испред, иза, ближе, даље, поред и увери се да нема никог у „мртвом углу“. Тако ћеш возити са уживањем, без непотребних изненађења и стреса.

ПРИДРЖАВАЈ СЕ ОВА ТРИ ВАЖНА ПРАВИЛА:

1

ЗАБРАЊЕНО = НИКАД!

(нпр. забрањено претицање)

2

ОБАВЕЗНО = УВЕК!

(нпр. обавезан смер кретања)

3

ПОНЕКАД НИ ОНО ШТО ЈЕ ДОЗВОЉЕНО.

(нпр. дозвољено је претицање, али ниси сигуран да то можеш учинити на безбедан начин).

ЗАКОН ЈЕ ТУ ДА ПОМОГНЕ!

ОГРАНИЧЕЊА ЗА ВОЗАЧЕ СА ПРОБНОМ ВОЗАЧКОМ ДОЗВОЛОМ

ПОЛОЖИШ ПРЕ
НАПУЊЕНИХ
19 ГОДИНА

ПРОБНА ВАЖИ
ДОК НЕ НАПУНИШ
21 ГОДИНУ

ПОЛОЖИШ ПОСЛЕ
НАПУЊЕНИХ
19 ГОДИНА

ПРОБНА ВАЖИ
2 ГОДИНЕ

90% од 50 km/h
је 45 km/h
90% од 60 km/h
је 54 km/h
90% од 80 km/h
је 72 km/h
...а у зони школе?

ОГРАНИЧЕЊЕ БРЗИНЕ:

110 km/h на ауто-путу
90 km/h на мотопуту

на осталим путевима
брзином до 90% од
брзине која је дозвољена
на том делу пута.

НУЛТА ТОЛЕРАНЦИЈА
ЗА АЛКОХОЛ И
МОБИЛНИ ТЕЛЕФОН.

ЗАБРАЊЕНО ЈЕ
УПРАВЉАЊЕ НОЋУ
(ОД 23 ДО 6 ЧАСОВА).

Када си млађи од
18 година можеш
превозити највише
три лица у возилу, уз
обавезно присуство
лица које врши
надзор.

Снага мотора возила
којим управљаш не сме да
прелази 80 kW (осим када
је са тобом у возилу члан
породице, који возачку
дозволу „Б“ категорије има
најмање 5 година).

Обележи возило ознаком „П“
са предње и задње стране.

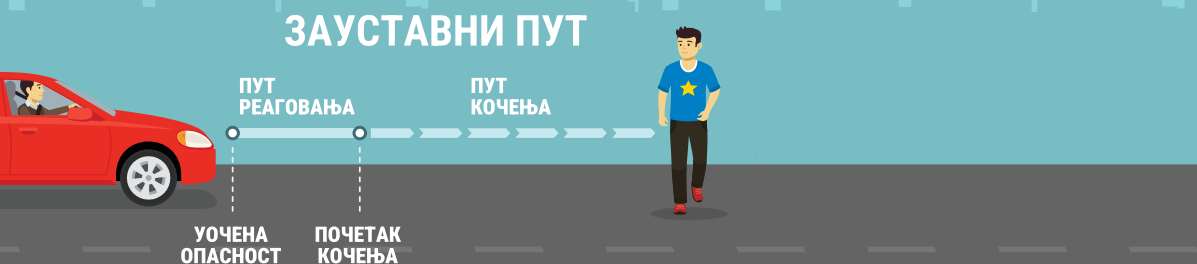
БРЗИНА

О брзини смо учили још у 6. разреду основне школе. Некима то можда није била најзанимљивија лекција, али смо сведоци да о брзини причамо сваки дан. Често дискутујемо о брзини интернета или брзини којом трче и пливају наши спортисти, а нисмо ни свесни да је за свакодневни живот најважнија брзина у саобраћају.

Брза вожња повећава ризик од губитка контроле над возилом. Почетак возачке каријере са вожњом умерене брзине омогућиће ти да стекнеш добре навике. Такође, брза вожња = брзо трошење новца! Дакле, вожња умереном брзином штеди гориво и смањује трошкове одржавања возила.

Нека ограничења брзине смо ти већ споменули. Често тврде да ауто „кочи у месту!“, али ниједно возило на свету то не може. Рецимо, при брзини од 50 km/h потребно је око 28 метара да се зауставимо.

На QR коду провери колико метара је потребно да се возило заустави са 100 km/h.

АЛКОХОЛ

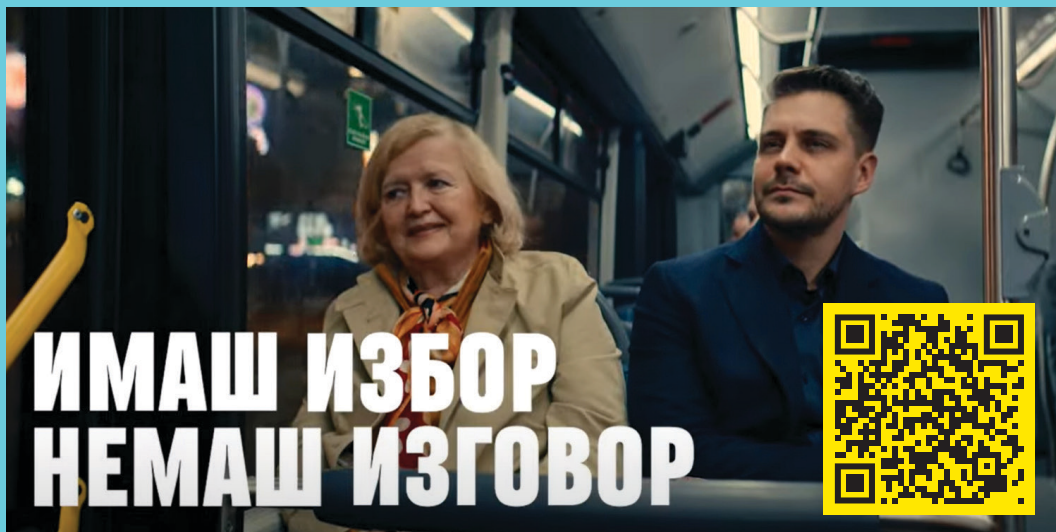
Чак и једно пиће може утицати на возачке способности.
Већина људи унапред планира ноћни излазак, зато запамти:

**ОДЛУКА СЕ ДОНОСИ ПРЕ
ПОЛАСКА У ИЗЛАЗАК!**

Пре сваког изласка, спремни одговоре на ова питања: „**Ко те вози?**“ и „**Ко те враћа кући?**“ Та особа не сме да пије алкохол, твој живот је у његовим рукама! Уколико приметиш да пије, на време је обавести да ћеш изабрати други превоз.

TAXI

Као резервну опцију имај телефон таксија (и новац за плаћање) или позиви неког другог ко ће доћи по тебе (види страну 17).

САОБРАЋАЈНА ПОЛИЦИЈА МЕ ПРВИ ПУТ ЗАУСТАВЉА...

... НИШТА СТРАШНО!

Заустављање возила полицајац врши на безбедном месту. У возилу сачекај инструкције полицајца. Он ће пристојно и на јасан начин саопштити разлог заустављања. Обично ће затражити возачку и саобраћајну дозволу на увид. По потреби ће извршити проверу способности за безбедно управљање возилом, што свакако немој да одбијаш (нпр. присуство алкохола, психоактивних супстанци или чак умора). Контрола обично траје неколико минута, након чега настављаш даље. Култура налаже да будеш љубазан.

... НАПРАВИО САМ ПРЕКРШАЈ?

Полицајац ће указати на прекршај и припремити прекршајни налог. Размишљај да је срећна околност што је неко уочио прекршај и да је спречио да тај прекршај прерасте у саобраћајну незгоду. Ипак, то су грешке које себи убудуће не смеш да дозволиш.

СИГУРНОСНИ ПОЈАС...

... ЈЕ РУТИНА И ПОТПУНО НОРМАЛНА СТВАР!

Као што везујеш пертле за шетњу, везуј и појас за вожњу - то је твоја прва линија одбране на путу.

Уколико возило удари у неку препреку (нпр. друго возило) или притиснеш кочницу, убрзо долази до заустављања возила... али ти настављаш да се крећеш све док те не заустави – ветробран или тротоар.

Дакле, коришћење сигурносног појаса има смисла! Осим тога, то је законска обавеза и за возача и за све путнике у возилу.

ШТА УРАДИТИ УКОЛИКО СЕ ДОГОДИ...

... САОБРАЋАЈНА НЕЗГОДА

Незгоде умеју да буду јако стресни догађаји. Зато буди спреман да реагујеш смирено, јер у том тренутку је кључно да останеш безбедан и да последице буду што мање.

Зато поступи на следећи начин:

Искључи мотор и укључи све показиваче правца.

Обуци светлоодбојни прслук и изађи из возила.

Постави сигурносни троугао.

Позови полицију (192) и/или службу хитне помоћи (194).

Упозори све присутне да се склоне са коловоза како не би били повређени.

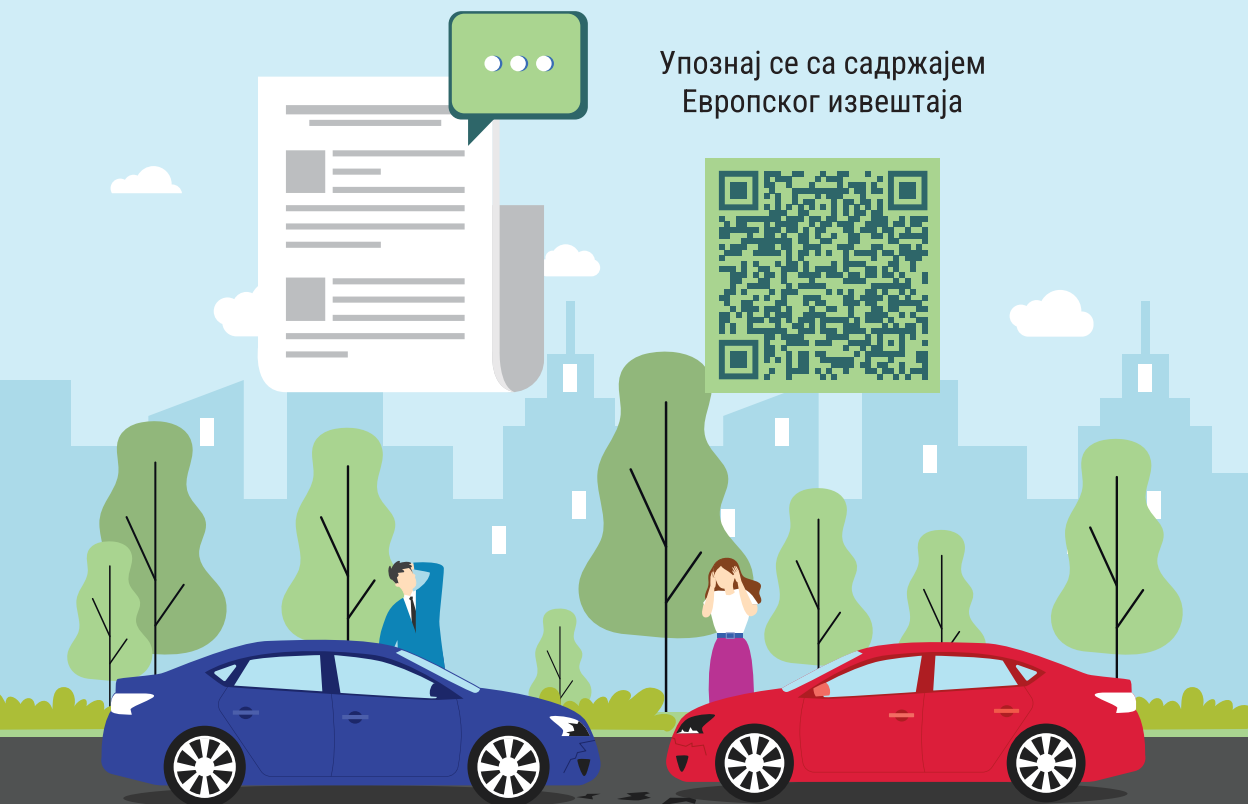
Пружи помоћ повређенима (у складу са својим знањима и могућностима).

Обезбеди трагове и сачекај долазак полиције.

Уколико је у незгоди дошло само до материјалне штете (нико није повређен!), онда можеш да попуниш Европски извештај о саобраћајној незгоди, оставиш податке о себи и свом возилу возачу оштећеног возила. Пре тога је важно да се усагласите ко је одговоран, да направите неколико фотографија и затим да склоните возила и друге предмета са коловоза како не би угрожавали остале учеснике у саобраћају.

Упознај се са садржајем
Европског извештаја

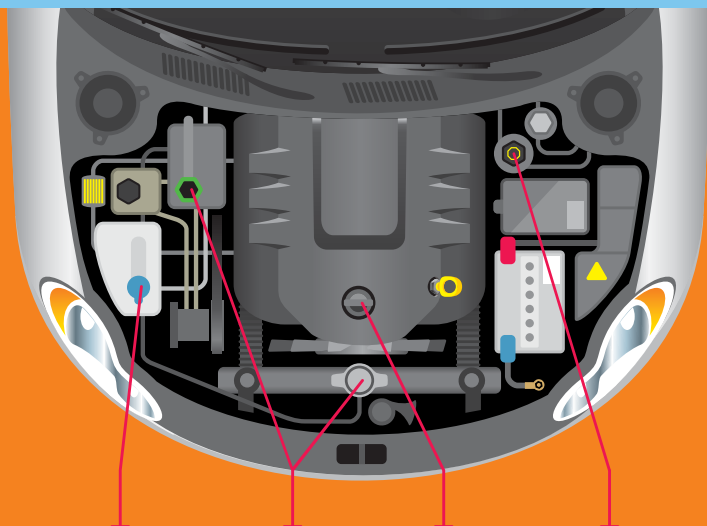

Људи после незгоде често осећају кривицу, понекад неправду или једноставно постоји стрес који утиче на свакодневни живот. Уколико се тако осећаш, наши психолози су спремни да причају о томе и можеш их бесплатно позвати на телефон:

 0800-085-087

... КВАР НА ВОЗИЛУ

На првом месту, покушај да га избегнеш припремом возила за пут. Провери основне ствари: притисак у гумама, ниво горива, исправност свих светала, ниво расхладне течности и течности за стакла и слично.

ТЕЧНОСТ ЗА
ПРАЊЕ СТАКЛА

РАСХЛАДНА
ТЕЧНОСТ

МОТОРНО
УЉЕ

КОЧНА
ТЕЧНОСТ

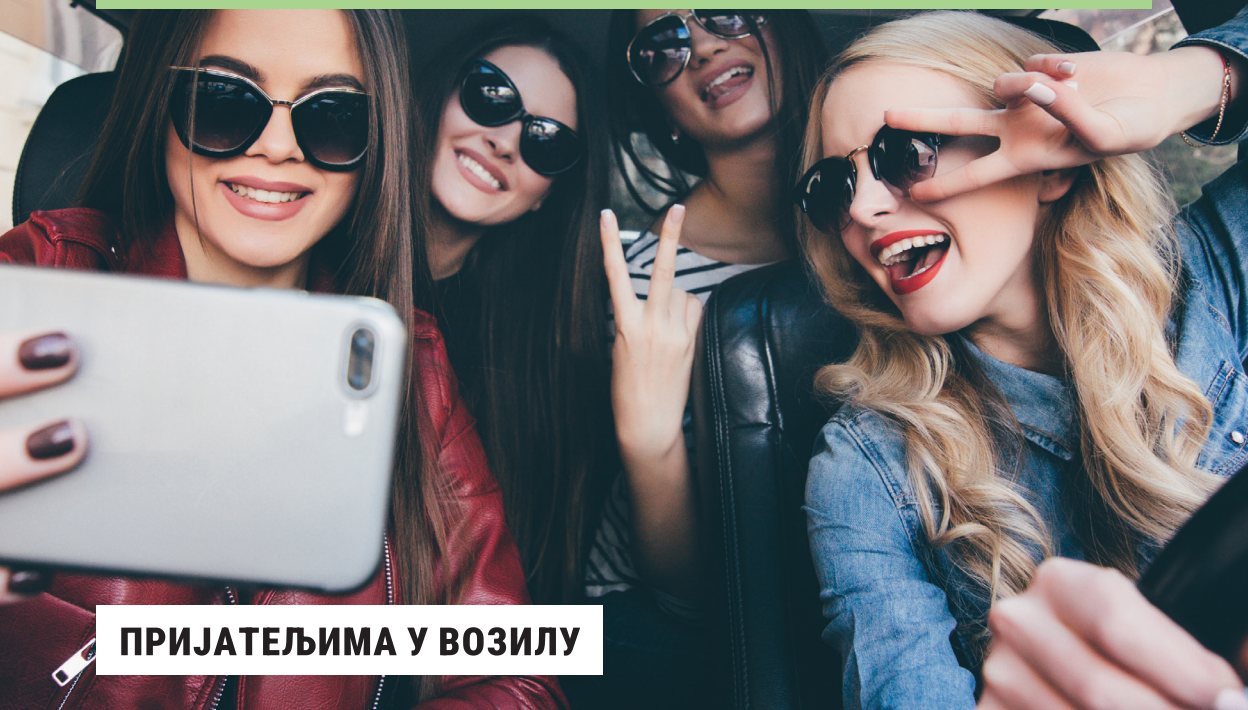
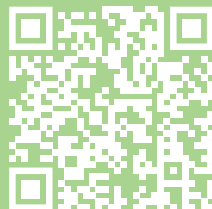
Уколико се квар ипак догоди, стани са стране, укључи све показиваче правца и пре изласка из возила обуци светлоодбојни прслук. Постави сигурносни троугао и позови помоћ. Када постоји опасност да друго возило налети на твоје возило, обавезно се склони са стране (нпр. иза заштитне оgrade на ауто-путу). Исто то важи и за све путнике из твог возила, без обзира на временске прилике. Када се квар догоди на опасном месту (нпр. раскрсница, тунел, непрегледна кривина и сл.), а ниси у могућности да склониш возило – предлагемо да позовеш полицију.

**Помоћ на путу је свима доступна,
распитај се и размисли о томе.**

РАЗМИСЛИ И О...

МОБИЛНОМ ТЕЛЕФОНУ

Ниједан облик коришћења мобилног телефона у току вожње није препоручљив (чак ни hands free), а за возаче са пробном није ни дозвољен. То укључује и време када сте заустављени на семафору или у неком застоју.

ПРИЈАТЕЉИМА У ВОЗИЛУ

Добар сапутник је злата вредан! Пријатељи би требали да разумеју ако их замолиш да се стишају, док покушаваш да се концентришеш на вожњу.

Млад возач, а посебно мушкарац, има већи ризик да учествује у саобраћајној незгоди, ако су и његови пријатељи у возилу. Да ли он покушава нешто да докаже (да је добар возач?) или га пријатељи ометају у вожњи? Шта год да је разлог, последице нису вредне тога. Зато пажљиво бирај сапутнике, бар док не стекнеш искуство (па и тада).

МУЗИЦИ

Провери да ли су све радио станице или омиљена плеј листа подешени како би избегао подешавање у току вожње. Слушај музику коју волиш, али не дозволи да емоције владају твојом вожњом.

УМОРУ

Борба против поспаности док возиш није добра за здравље. Најопасније време је између поноћи и 6 ујутру (Да ли је дозвољено да возиш у то време?), али се може јавити било када. Ако си у недоумици, стани и одмори се.

ВОЗИ ОДМОРАН

Направи паузу на свака **2** сата.

МИ СМО ДОЖИВЕЛИ САОБРАЋАЈНУ НЕЗГОДУ, ЗАТО ТИ ПОРУЧУЈЕМО...

Не дозволи да ти се планови и снови прекину, поштуј саобраћајне прописе.

У делићу секунде и због своје младалачке непромишљености, пребрзе вожње, без везаног појаса и возачке дозволе, своју младост и све своје снове – спаковао сам у инвалидска колица, која ћу возити до краја живота.

ЗАХВАЛНИЦА ЗА БЕЗБЕДАН ПРЕВОЗ

Захвали се драгој особи што је спремна
да дође по тебе кад год је потребно.
Чак и усред ноћи.

ЈА

СЕ ЗАХВАЉУЈЕМ

ШТО ЋЕ ДОЋИ ПО МЕНЕ
КАДА МИ БУДЕ ПОТРЕБАН
БЕЗБЕДАН ПРЕВОЗ

СТАТИСТИКА

На крају, желимо да знаш да смо све у водичу написали са разлогом. Запамти да правила нису ту да би неко писао казне, већ да би сачували људске животе. Твој живот нема цену! Потребан си нам. Потребан си породици и пријатељима.

Дужни смо да се сетимо свих жртви саобраћајних незгода.

**ОД 2014.
ДО 2023.
ГОДИНЕ**

**СМРТНО ЈЕ
СТРАДАЛО
СКОРО**

**5.500
ОСОБА.**

Од тог броја, 640 твојих вршњака (16-24 год).

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

Пишите нам на друштвеним мрежама:

abs.srbija

Агенција за БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА

Издавач:
Агенција за безбедност саобраћаја
Булевар Михајла Пупина 2 (источни улаз)
11070 Нови Београд

Web адреса:
www.abs.gov.rs
Контакт имејл:
abs@abs.gov.rs
istrazivanja@abs.gov.rs

Директор
Бранко Стаматовић

Главни уредник
Светлана Миљуш

Приредили
Бојана Миљковић
Ивана Панић
Младен Ковач

Приређено од стране Агенције за безбедност саобраћаја, на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији. Подаци из Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>.

Штампа
Агенција за безбедност саобраћаја

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

656.1.052(035)

ПРАКТИЧНИ водич за младе возаче / [припремили Бојана Миљковић,
Младен Ковач, Ивана Панић]. - Београд : Агенција за безбедност саобраћаја,
2024 (Београд : Агенција за безбедност саобраћаја). - [12] стр. : илустр. ; 25 cm

Кор. насл. - Тираж 1.000.

ISBN 978-86-89155-46-4

а) Возачи -- Приручници б) Друмски саобраћај -- Безбедност -- Приручници

COBISS.SR-ID 147007241

